

Písecký dělník, básník a rytíř natočil po sedmi letech nové album Kořeny. Jeho největší síla je v textech

Troufám si tvrdit, že mezi svými kolegy, držiteli Anděla za folk a country, je písecký písničkář **Jiří Smrž**

možná tím nejméně nápadným. Jeho introverze – jistě spolu s až zvilou neuhýbavostí a nechutí hrát P.R. hry – jako by mu bránila využít světla ramp, která se na něj krátce upřela po získání prestižní ceny za jeho vynikající druhé album

Poslední láska

. Namísto snahy těžit následovala jen předlouhá práce na tvorbě a výběru dalšího repertoáru (7 let) završená skoro tři roky trvajícím natáčením: bylo toto až úzkostlivé pilování k něčemu?

Stejně jako dřív je největší Smržova síla v jeho vysoce originálních textech: nakládá nám a vůbec nás nešetří. Namísto nějaké hezké přístupné odpichovky je v čele desky píseň *Otče noci* – modlitba, zaskakující posluchače záměrnou monotónností i ironií, která je ovšem spíše obvyklým Smržovým pátráním po místě Boha v životě člověka. Oblouk desky se klene až k posledním slovům BOHU DÍKY v zklidněné závěrečné titulce. Kromě těchto písní se duchovních otázek dotýká už pouze píseň

Kde je král

, jenže u Smrže je každý dostatečně hluboký text vlastně duchovní, tedy i temná

Sílnice do noci

nebo nadějeplná

Přesto

, nejjásavěji zpívaná milostná píseň

Starý žár

nebo

Cizí vůz

, kde se autor stylizuje do vlastním nepokojem zaskočeného průměrného ovčana... cokoli.

Smrž dokáže spojit nadčasové rámování se soudobými tématy: je víc, než jeden z řady textařů třeba kvalitních, ale pouze opakujících věčné pravdy. Píše o vojácích z irácké války (

Jack a já

), o nešťastných ukrajinských dělnících (

Pro Eržiku

), o všem, co otravuje nejžhavější současnost této země (

Gastarbeiter

). Ale originalita není jen v tématech: i tam, kde píše Jiří o něčem tak banálním, jako je rozchod (

Ztrácím tě, Margaret

), je osobitý. Žádná pochmurná lyrika utopená v metaforách, jeho píseň unese popis, že by se podle něj dal napsat scénář filmu, a přitom se zde objevují verše „

Hodnocení 100 %. Komu jinému je dát?

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Neděle, 09 Únor 2014 17:04

miluji tě, Margaret/tak jak ty mě, osud se spik/mohu být dělník, básník, rytíř/ale ne evropský úředník...

“. Probleskuje tu jeho oblíbená forma dialogu, která připomíná středověké písmáky podávající v didaktických dialozích vhledy do světonázorů diskutujících (v

Umělem slunci

dialog o drogové závislosti; v

Čistém ubrusu pro Bulata Okudžavu

spolu rozprávějí dokonce Mozart, Villon, Puškin i Okudžava...). Nikdy ale Smržovy písně nejsou zhudebněnými výkladovými slovníky: v některých se hýří slovními hříčkami („

otče jemného dívčího prádla/otče hrubého domácího produktu...

“
”

...každý podnikatel, který zbohat/je jistě podvodníkatel

“) až marnotratně, jenom to většinou nejsou hříčky na plácání do břicha, ale na hořký úsměšek.

Značná délka Smržových písní se tentokrát ještě znásobila - nejdelší *Jack a já* má přes osm minut. Zde autor dál rozpracovává téma své dřívější písně

Teroristka

, tedy nerovnocenný vztah civilizací na příměru vztahu partnerů, ale tentokrát se mu tam vejde i hnusný vojácký svět, sladká erotika, plané chlapácké sliby, nemanželské dítě nebo destruktivní strach. V textech jako vždy vítězí obsah nad formou, když je třeba, předlouhý řádek se může kvůli důležitému sdělení ještě protáhnout o čtyři slabiky, žádné cavyky...

O autorství hudby se Smrž pětkrát podělil s producentem (též aranžérem a hudebním režisérem) desky Jiřím Kovářem, titulku s nimi složil ještě Michal Rataj. I tato deska je pečlivě proaranžovaná a nahraná zajímavými hosty, ale oproti předchozímu albu trochu zmizela excelentní nástrojová barevnost, **Kořeny** jsou víc černobílé, což - jak víme - neznamená méně umělecké, spíše naopak. Kovář tentokrát kromě svých obvyklých elektrických kytar nahrál tentokrát i kytary akustické, klávesy, mandolínu, ukulele a další nástroje.

Jako hosté velmistři

Hlavním pocitem z jeho vkladu je sílící podíl blues v dřívějším širokospektrálním folkrocku, ať už je to talking blues (*Jack a já*) nebo električtější verze (*Gastarbeiter*). Samozřejmě je tu i řada jiných příchutí: klasický folk (

Pro Eržiku

), ska (

Kde je král

), maličko jazzu (

Hodnocení 100 %. Komu jinému je dát?

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Neděle, 09 Únor 2014 17:04

Silnice do noci

) nebo rusofilní valčík (

Čistý ubrus pro Bulata Okudžavu

).

Starý žár

je duetem Jiřího s Hanou Kopřivovou, kde jediným doprovodem je skvělá Smržova elektrika.

Nejvíc se od všeho odlišují

Kořeny

, václavkovská alternativa, instrumentálka se zpívaným koncem, skladba pro smyčcový kvartet, který namísto kýčovitého obkreslování melodie hraje pizzicato a na smyčce málem nedojde.

Trend ve výběru hostů jde od dříve oslovovaných regionálních veličin k velmistřům národním: velikou parádu tu udělal Miloš Dvořáček jr. na bicí a perkuse i Michal Žáček na soprán saxofon a flétny. Akordeon Mária Biháryho je méně nápadný, ale nesmírně přínosný, a jsou tu i dávní spoluhráči Vojta Zícha (dobro) a Pavlína Jíšová (naspívala jen pár tónů, ale jak z nich mrazí!).

K hodnocení bych rád dodal, že absolutno dávám nerad. Tentokrát ale – přes některé detaily – nebylo vyhnutí: čemu už jinému z domácí tvorby? A k vám, vážení potenciální posluchači, mám jednu prosbu. Možná se vám nejnovější deska Jiřího Smrže nebude líbit jako mně. Ale nedělejte si názor po jediném poslechu (dvou posleších...). To nemůže vyjít. Léta práce jednoho z našich nejoriginálnějších a nejsilnějších písničkářů za trochu snahy o sblížení stojí.

Jiří Smrž: *Kořeny*. Galén, 2013, celkový čas 69:13.

Hodnocení: 100 %

Vyšlo v Českobudějovickém deníku, 21. ledna 2014

{desky 1269}